

ที่ นค ๐๐๒๓.๓/ว ๓๖๕

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอทุกอำเภอ และสำนักงาน/ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม/ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ได้ลงนามในคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรฐานการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดรูปแบบ “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด และผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร จัดตั้ง “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” และดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร.๐ ๗๕๓๕ ๖๓๗๕ ต่อ ๑๕, ๒๐ โทรสาร. ต่อ ๒๕

www.nakhonlocal.go.th

ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว ๑๕๑๕

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
เลขที่รับ ๑๓๖๑
วันที่ 21 ก.ค. 2560
เวลา
E

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแจ้งว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม/ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ได้ลงนามในคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติที่ ๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรฐานการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดรูปแบบ “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” โดยกำหนดให้ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร จัดตั้ง “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” และดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

๑. เพื่อไปโปรดทราบ
๒. เห็นควรแจ้ง อบท. เพื่อทราบ

(นายโสภณ อินทรอุปถัมภ์)

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นชำนาญการ

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ 4002
วันที่ 21 กค 60
เวลา

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิต

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๖๙๓๐

(นายอนันต์ ทองอ้วน)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

(นายวิญญู สิทธิเชนทร์)

ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ด่วนมาก

ที่ ยธ ๑๑๒๑/สว๒๕

สำนักงาน ป.ป.ส.

๕ ถนนดินแดง เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง มาตรฐานการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดรูปแบบ “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม”

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติที่ ๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรฐานการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดรูปแบบ “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” จำนวน ๒ แผ่น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม/ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติได้ลงนามในคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติที่ ๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรฐานการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดรูปแบบ “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร จัดตั้ง “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” และดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดขอส่งสำเนาคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติดังกล่าวมาเพื่อโปรดพิจารณา และดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางและเจตนารมณ์ของคำสั่งฯ ต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิภพ ชำนิวิกัยพงศ์)

รองเลขาธิการ ป.ป.ส. รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 31718
วันที่ - 7 ก.ค. 2560
เวลา

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริการ
เลขรับ 7836
วันที่ - ๗ ก.ค. ๒๕๖๐
เวลา

สพศ.
เลขรับ 1369
วันที่ ๐ ๗ ก.ค. ๒๕๖๐
เวลา 15.38 น.

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ ๙๘๘๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ drb_oncb@hotmail.com

คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

ที่ ๕ /๒๕๖๐

เรื่อง มาตรฐานการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดรูปแบบ “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม”

ตามมติที่ประชุมศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้มอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการปรับระบบบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดของประเทศ ให้มีมาตรฐานและคุณภาพ ภายใต้แนวคิด “ผู้เสพยา คือ ผู้ป่วย” เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดในที่ประชุม United Nations General Assembly Special Session on Drugs, UNGASS 2016 ที่มีเป้าหมายไปสู่สังคมที่ปราศจากการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิด โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ยึดมุมมองเชิงสุขภาพ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนอย่างครอบคลุม ทั้งสตรี เด็กและเยาวชน นั้น

เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน และสอดคล้องกับทิศทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของโลก กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จึงได้พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระบบสมัครใจรูปแบบศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมขึ้น โดยอาศัยอำนาจตาม ข้อ ๑.๒ (๑) และ ข้อ ๓ ของคำสั่ง นร ที่ ๑๕๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการตามมาตรฐานดังกล่าว มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ให้ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร ออกคำสั่งจัดตั้ง “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” และมอบหมายข้าราชการ ระดับจังหวัด ให้ปลัดจังหวัดขึ้นไป/ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด กรุงเทพมหานคร ระดับอำเภอ ให้นายอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต ทำหน้าที่ผู้อำนวยการและบริหารจัดการ เพื่อทำหน้าที่ดูแลรักษาผู้เสพยาเสพติดเบื้องต้นที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยดำเนินการในกลุ่มผู้เสพยาเสพติดที่เป็นผู้ผ่านการประเมินคัดกรองตามแบบประเมินคัดกรองของกระทรวงสาธารณสุข (บกก.กสธ.๖๒) อยู่ในระดับเสพยา (ค่าคะแนน ๔-๒๖) จำนวนรุ่นละ ๕๐-๘๐ คน โดยผู้ขึ้นต้องไม่เป็นผู้ที่มีภาวะแทรกซ้อนทางจิตรุนแรง โรคทางกายที่รุนแรง โรคติดต่อในระยะติดต่อ ผู้เสพยาในกลุ่มผื่น (ผื่น มอร์ฟีน เฮโรอีน) ผู้ป่วยติดสุราเรื้อรังและรุนแรง เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ผู้ที่อาจมีผลกระทบต่อการศึกษา/การทำงาน/ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ตามดุลยพินิจของศูนย์เพื่อการคัดกรอง

๒. ให้การดำเนินการของ “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ประกอบด้วย ๖ ด้าน ได้แก่

๒.๑ ด้านบุคลากร ประกอบด้วย ทีมให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ ทีมวิทยากรศูนย์ ทีมผู้ดูแลผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทีมบริหารจัดการศูนย์ และทีมให้คำปรึกษาด้านสังคม

๒.๒ ด้านการบริหารจัดการศูนย์

๒.๓ ด้านการจัดบริการเชิงสุขภาพ ประกอบด้วย การประเมิน การบำบัดฟื้นฟู และการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ

๒.๔ ด้านสถานที่...

๒.๔ ด้านสถานที่ สิ่งแวดล้อม และสถานที่อบรม เป็นสถานที่ปลอดบุหรี่และสุรา

๒.๕ ด้านระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสด.)

๒.๖ ด้านวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ และยารักษาโรค

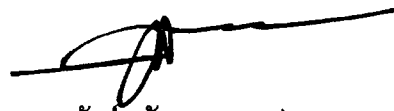
๓. ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้ติดยาเสพติดให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยใช้หลักการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) นำครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ร่วมกับอาชีพบำบัด โดยมีระยะเวลา ในการดำเนินการไม่น้อยกว่า ๑๒ วัน

๔. ให้มีการประเมินมาตรฐานศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประกอบด้วยการประเมินตนเอง โดยการแต่งตั้งของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดกรุงเทพมหานคร และการประเมินจากทีมผู้ตรวจประเมินภายนอก เพื่อกำกับและประเมิน การดำเนินการจัดกิจกรรมในศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๕. ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/ศูนย์อำนวยการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดด้วยรูปแบบ ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปตามคู่มือและมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมีรายละเอียด ตามผนวกแนบท้าย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการ

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

มาตรฐาน

ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
สำหรับกลุ่มผู้เสพยาเสพติด

บทที่ ๑ บทนำ

สถานการณ์ปัญหา

ยาและสารเสพติดเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประชาชนในยุคปัจจุบันที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องระดมกำลังทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในสถานการณ์ปัจจุบัน สำนักงาน ป.ป.ส. ได้มีการประมาณการผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖ คือ ๑,๐๘๔,๙๐๐ ,๑,๒๐๐,๐๐๐ และ ๑,๙๐๐,๐๐๐ ราย ตามลำดับ ขณะที่พบว่าผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาประมาณปีละ ๓-๕ แสนราย โดยปี ๒๕๕๘ มีผู้ป่วยยาเสพติดเข้ารับการรักษาจำนวน ๑๖๕,๗๙๔ ราย และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๑๙,๘๓๙ ราย โดยจำนวนผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการรักษามีความสัมพันธ์กับนโยบายการปราบปรามของภาครัฐ และการรณรงค์ค้นหาของพื้นที่ชุมชน ในปี ๒๕๕๘ พบว่าผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการรักษามากที่สุดคือยาบ้า ร้อยละ ๗๕ ซึ่งรวมทั้งไอซ์ซึ่งมีการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว รองลงมาจากยาบ้าคือกัญชาที่แพร่ระบาดในภาคใต้ อันดับสามเป็นสารระเหยพบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ เฮโรอีนที่พบมากในจังหวัดเชียงราย และ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนน้ำดื่มกระป๋องหรือสีกุนร้อยมีการแพร่ระบาดในภาคใต้เช่นเดียวกัน กลุ่มอายุหลักที่เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ในช่วงอายุ ๑๕-๒๔ ปี ด้านระบบการรักษาเป็นระบบบังคับบำบัดมากที่สุดร้อยละ ๔๔ ระบบสมัครใจร้อยละ ๔๑ ที่เหลือเป็นระบบต้องโทษ ในด้าน

การจำแนกความรุนแรงของการเสพติดพบว่าร้อยละ ๕๘ เป็นกลุ่มเสพติด ร้อยละ ๓๘ เป็นกลุ่มติด และร้อยละ ๔ เป็นกลุ่มติดยาเสพติดรุนแรง (ฐานข้อมูล บสต. กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๙) นอกจากนี้ ยังมีผู้ป่วยยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูรูปแบบค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอีกจำนวน ๕๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ ราย (จากฐานข้อมูล NISPA ของสำนักงาน ป.ป.ส.)

หลักการและเหตุผล

ในด้านนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดในยุคปัจจุบัน เป็นที่เห็นตรงกันว่าการเสพติดเป็นปัญหาด้านสุขภาพ และต้องใช้การแก้ไขทางด้านสาธารณสุข แทนการลงโทษความผิดกับผู้เสพติด และมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานในด้านการกำหนดมาตรฐาน การกำกับดูแล ประเมินผลการดำเนินงานด้านการบำบัดรักษา โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายนอกกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงกลาโหม เป็นต้น โดยกระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย การค้นหา จูงใจให้เข้ารับการรักษา การคัดกรองแยกระดับความรุนแรงของการเสพติด การดูแลช่วยเหลือภาวะฉุกเฉินเร่งด่วน การบำบัดรักษาฟื้นฟู ตามมาตรฐาน และการติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องหลังผ่านการบำบัดรักษา ในส่วนการประเมินคัดกรองถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพื่อแบ่งกลุ่มผู้ป่วยและให้การบำบัดรักษาอย่างมีประสิทธิภาพแบบถูกต้อง ถูกคน กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งจัดตั้งเป็นศูนย์เพื่อการคัดกรองผู้เสพติดยาเสพติด รวมทั้งได้พัฒนาแบบคัดกรองและส่งต่อผู้เข้าและสารเสพติดเพื่อการบำบัดรักษา (บคก. กสธ.๖๒) และกำหนดรูปแบบมาตรฐานการบำบัดรักษาตามระดับความรุนแรงของการเสพติดแบบผู้ป่วยนอกและแบบผู้ป่วยใน ได้แก่ การให้คำแนะนำและดำเนินการช่วยเหลือและบำบัดแบบสั้น (BA; Brief advice) BI; Brief intervention การบำบัดโดยใช้การเสริมสร้างแรงจูงใจ (MI; Motivational interviewing) การบำบัดความคิดและพฤติกรรม (CBT; Cognitive behavioral therapy) ชุมชนบำบัด (TC; Therapeutic community) การบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (FAST Model) และการบำบัดรูปแบบค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นต้น โดยมีสถานพยาบาลให้บริการตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(รพ.สต.), โรงพยาบาลชุมชน (รพช.), โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.), โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) โรงพยาบาลและสถาบันเฉพาะทางสังกัดกรมการแพทย์ และกรมสุขภาพจิต

กระทรวงสาธารณสุข โดยสถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
แห่งชาติบรมราชชนนี ร่วมกับหน่วยงานบำบัดในพื้นที่ ได้พัฒนามาตรฐานศูนย์
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อเตรียมการบำบัดฟื้นฟูสำหรับผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการ
ประเมินคัดกรองตามแบบประเมินคัดกรองของกระทรวงสาธารณสุข (บคก.สธ.V๒)
ในระดับผู้เสพยาเสพติด โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน หลักสูตรไม่ต่ำกว่า
๑๒ วัน ครอบคลุมระยะเวลาเตรียมการบำบัดฟื้นฟูและอาชีวบำบัด โดยกำกับ คู่มือ
มาตรฐานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด และเป็นการ
ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมอย่างบูรณาการร่วมกับครอบครัว ชุมชนในพื้นที่ และใช้
เป็นรูปแบบทางเลือกรองจากการบำบัดฟื้นฟูสถานพยาบาล โดยระหว่างการดำเนิน
กิจกรรมศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ต้องมีการประเมินผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง หากมี
การเปลี่ยนแปลงของระดับการเสพติด หรือมีอาการแทรกซ้อนทางจิต หรือมี
ความจำเป็นเฉพาะราย ให้ปรับแผนการรักษาโดยส่งต่อไปรับการบำบัดรักษา
อย่างเหมาะสมในสถานพยาบาลและเมื่อผ่านการบำบัดจากศูนย์ปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมแล้ว ดำเนินการติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย
๖ เดือน - ๑ ปี โดยเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย และภาคีเครือข่าย

วัตถุประสงค์

๑. บำบัดผู้เสพยาเสพติดในรูปแบบศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการมีส่วนร่วม
ของทุกภาคส่วนในชุมชน (Residential)
๒. พัฒนาศักยภาพผู้เสพยาเสพติดให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งทาง
ร่างกาย จิตใจ ความคิด อารมณ์ และทักษะการเข้าสังคม เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตใน
สังคมโดยไม่ใช้ยาเสพติด
๓. เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับสังคม
ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งในระหว่างการดำเนินการศูนย์ และการดูแลอย่างต่อเนื่องหลังการ
บำบัดอย่างน้อย ๖ เดือน - ๑ ปี
๔. สร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการดูแลช่วยเหลือผู้เสพยาเสพติดให้
ลด ละ เลิกยาเสพติด

๕. สร้างทัศนคติ การยอมรับและให้โอกาสผู้เสพยาเสพติด คือ ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษา รวมทั้งส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เสพและบุคคลในสังคม
๖. พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินชีวิตได้แก่ การเรียนความรู้ ผลกระทบยาเสพติด อาชีวบำบัด การออกกำลังกาย กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมทางเลือกอื่นๆ เช่น สร้างจิตสำนึกรัก และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

องค์ประกอบของหลักสูตร

ใช้หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning (PL)) ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม ประกอบด้วยชุดวิชา ๕ กลุ่มวิชา คือ

๑. ความรู้เรื่องโทษพิษภัยยาเสพติดและการบำบัดรักษา
๒. การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
๓. การทำหน้าที่ครอบครัว
๔. การเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง
๕. บทบาทหน้าที่และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

ระยะเวลา

ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๑๒ วัน ครอบคลุมระยะเตรียมการบำบัดฟื้นฟูและอาชีวบำบัด

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ

ผู้ป่วยยาเสพติด จำนวนศูนย์รุ่นละ ๕๐ – ๘๐ คน โดยเป็นผู้ผ่านการประเมินคัดกรองตามแบบประเมินคัดกรองของกระทรวงสาธารณสุข (บคก.กสธ.V๒) มีผลคัดกรองว่ามีผลกระทบจากการใช้สารเสพติดอยู่ในระดับสูง (ค่าคะแนน ๔-๒๖)

ผู้ป่วยต้องห้ามเข้ารับการอบรมด้วยวิธีศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ได้แก่

- ๑) ภาวะแทรกซ้อนทางจิตรุนแรง
- ๒) โรคทางกายภาพที่รุนแรง
- ๓) โรคติดต่อในระยะติดต่อ
- ๔) ผู้เสพยาเสพติด (ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน)
- ๕) ผู้ป่วยติดสุราเรื้อรังและรุนแรง
- ๖) เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี

๗) บุคคลที่อาจมีผลกระทบต่อการศึกษา/การทำงาน/ความรับผิดชอบต่อครอบครัว อันหลีกเลี่ยงไม่ได้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการของศูนย์เพื่อการคัดกรอง ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการฝ่ายปกครอง ตำรวจ คุมประพฤติ สาธารณสุข และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควร

หมายเหตุ : มีข้อใดข้อหนึ่งถือเป็นข้อห้ามในการอบรมศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

สถานที่และการบริหารจัดการ

จัดให้มีสถานที่ที่มีความเหมาะสม ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในการรับรองผู้เข้าศูนย์ที่ต้องพักค้างคืน และสิ่งจำเป็นพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร ของใช้ที่จำเป็น เครื่องนอน

ทีมวิทยากรและทีมบูรณาการการดำเนินงานศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๑. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมทำหน้าที่ประเมินสภาวะร่างกาย จิต และให้คำปรึกษา รวมถึงให้ความรู้แก่ผู้เข้าศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๑.๑ แพทย์ หรือ แพทย์เวชศาสตร์ยาเสพติด

๑.๒ พยาบาล หรือ พยาบาลเวชศาสตร์ยาเสพติด

๑.๓ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ผ่านการฝึกอบรมยาเสพติด

๑.๔ นักจิตวิทยา

๑.๕ นักสังคมสงเคราะห์

๒. ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๓. วิทยากรจากหน่วยงานที่ผ่านการอบรมศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ร่วมบูรณาการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนพัฒนาชุมชน ได้แก่ พระสงฆ์ ตำรวจ มวลชนสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่อาสารักษาดินแดน และปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ชุมชน (ตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่)